

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hónapra	1 "

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyzetes hirdetés	6 kr.
Bélyegző minden hirdetés után	30 kr.
Nagyobb és gyakori hirdetésnél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket felvesznek:	
Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22)	
Hausenstein és Vogler (Neuer Markt 11)	
Pestben: Lang Leopold (Erzsebet-ter 9 sz)	
Nyilvántartási díjak:	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések külföldök.

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap
második évfolyamára
kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak hőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólított kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégíthessenek.

Az előfizetési árak a régiéek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelemztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Kolozsvár, febr. 20. 1872.

(□) Az ellenzéki lapok rendszeren minden saison folytán föl szokták ujitani azt a mesét, hogy a mostani felelős kormányt támogató Deák-párt megunt a pártfegyelmet, föl akarja mondani az engedelmességet, az u. n. független elemek ki akarnak válni kebeléből. A melyik lap pedig az erősebb hangokban gyönyörködik, másként váriálja a közös themát, s az már arról is tud, hogy „megszólalt a lelkiismeret”, föllázadt „a mamelukok önérzete” — szóval elkövetkezett a tagoknak megoszlatása, megjött a rabszolgák fölszabadulása, természetesen mindez a

„KELET” TÁRCZÁJA.

Cyulai Pál emlékbeszéde

nélhal b. Eötvös József fölött, a Kisfaludy-társaság idei közgyűlésén.

(Vége.)

E tanulmány enyhítette s megnyugtatta; a munka második kötetét már hazájában végezte be, s élnék részt vett az abszolutizmus és germanizáció érdekében annyira korlátolt magyar társadalmi s irodalmi élet mozgalmaiban. Még egyszer hozzá fordult a költészethez is, egy „Nővérek” című regényt írt és néhány kisebb elbeszélést a magyar társadalmi népiéletből. Jeles művek, de nem tanusítják a költő szelleme újabb fejlődését. A „Nővérek” alapgonolata a Karthausi borongó hangulata-ra emlékeztet s bár a forma művészebb, de az eszmei tartalom nem versenyezhet korábbi regényeivel. A népies elbeszélések a „Falu jegyzője” genrékéire emlékeztetnek, de a humor nem oly önkénytelen, s az alakok kevésbé elevesenek. Alkonyodó költészete mintegy bucsusugarai ezek, még egyszer fölkeresik az is mert tájakat s megaranyozzák a kedves emlékeket. Borus lelke megvált a költészet enyhe álmaitól, s a zord való, a nemzeti lét aggodalmi és reményei közé mélyedt. Nagy munkásságot fejtett ki tudományos, irodalmi s jó-

baloldal nagyobb dicsőségére, mi több: előnyére.

Lehet, hogy akad egykét könnyen-hívó, kibe e hírek igen nagy bátorságot öntenek s még több, ki igen büszke rá, hogy ime, az uralkodó párt is kénytelen meghajlani az ő kutya-bagosi bölcsesége előtt. És ez annál könnyebb játék, mivel a mit sokszor hall az ember emlegettetni, a végén is hajlandó lesz elhinni azt, a Deák-párt pedig nem álibat ki minduntalan az areopag elé, melyben a morum censori hivatalt az Ellenőr viszi, hogy mosakodjék s így — semper aliquid haeret, legalább a dii minorum gentium előtt, ilyenek pedig, a mint tudatik, igen nagy számban vannak odaát.

Régi szó azonban, hogy a ludast saját fegyverével veri meg a teremtó s így nem csoda, ha most egyszerre csak arra ébredünk, hogy a csapó visszafordul arra, kinek az ostor nyele kezében van, miből nagyon könnyen lehet arra a következtetésre jutni, hogy a láрма, ha nem is vak, de épen arra számított vala, hogy a figyelmet más felé terelje s épen onnan fordítsa el, honnan a zaj kiindult.

Különbben az autokratáknak régi fogása az, hogy tápot adnak a kíváncsiságnak, a vastag élvágynak, az idegingerlő szenvedélyességnek, hogy ezáltal elhallgattassák a nyugodtan ítélő józan értelem szavát.

A római Caesarok circusai, a spanyol absolutisták bikaviadalai s a párisi modern imperator véres harezjátékai sokat beszélhetnek e részen, mignem ennek, a vég-erőmegfeszítésben saját életére is meg nem pattant.

A mi baloldalunknak — kicsinyt a nagygyal! — egyedura is nem egy ilyen manevret hajtott végre az utóbbi időben. Midőn pártja kezdett már betelni feje szappan-buborékszerű dicsőségével s megelégtelve az örökös negatív zajos semmit-

tékony intézeteink fölélesztése vagy megalapítása körül. Mint az akadémiának al-majd főelnöke a tudományos munkásságnak nagyobb lendületet igyekezett adni; sokat fáradozt az iroi segélyegylet megalapításán; a Kisfaludy-társaságot föltámasztotta halottaiból s kétszáz arany alapítvánnyal lépett alapítói közé. Ő társaságunk második megalapítója és szellemi s anyagi áldozatai legdrágább emlékeink közé tartoznak. Amaz elnöki székről hányszor hangzott hozzánk buzditó szava s az akadémia e szószeréről hányszor lelkesítette nemzetét! Volt idő, midőn nemzeti intézményeink romjai közt csak az akadémia szószeréke állott épen, s csak innen lehetett szólni egy-egy ünnepélyes pillanatban az egész nemzethez. Eötvös, mint nagyhalottaink emlékszőnoka, a romok között e szószerékre állva, balzsamot csepegtetett a nemzet sebére, s a jövőbe vetett hitet táplálta. S midőn jobb napok látszottak közeledni, aggodó hazafisága egész nyugtalanságával áldozta napjait egy oly kérdés megoldására, melytől Magyarország jövője függött.

A hatvanas évek elején minden nehézségével, egész nagyságában előtérbe lépett Magyarország és az osztrák tartományok kapcsolati viszonyainak kiegyenlítése. E kérdéssel 1848 előtt keveset foglalkoztak, a pártok mellőzték, a hírlapok hallgattak róla. Csak Széchenyi sas szeme látta e kérdés rendkívüli fontosságát s vette tekintetbe minden lépésénél. Az ellenzék csak a törvény holt betűit tartotta szem előtt nem nézett az élő érdekek összégére, mintha az egész csak idegen ország s nem egyszer-mind a haza jobblétének kérdése volna. Maga

tevést, jobb érzelmeitől vezettetve szeretett volna már valami munkát is végezni: az imperator mindegyre tudott valami új tűzijátékot kitalálni, melylyel a látni kezdő szemeket ismétlen el lehessen kápráztatni s az elkábult sereget kénye-kedve szerént vezetni.

Elég legyen rámutatni a senki által még csak nem is sejtett, a párt értekezletén föl sem említett s még a legbeavatottabbakat is ámulatba ejtő indítványra a belügyminister vád-aláhelyezése iránt, a nográdi cottensis eset alkalmából; vagy a másik se hús, se hal-féle indítványra, mely az önálló, de még sem önálló magyar serget, mely erősebb és így jobban felszerelt legyen, mint a mostani közöshadsereg, meg a honvédség, kívánta fölláttatni, de mely még is kevesebbe kerüljön, mint a mennyit most az ország a közöshadsereg és a honvédségre költ.

E frappans, hatásra számított indítványok régóta sejtették, hogy mester-séges eszközökre van szükség, melyekkel bár pillanatilag galvanisálni lehessen az eleven-holt tömeget, mely magát baloldalnak nevezi, s mely nyíltan bevallja, hogy „erőszakos rázkodtatás” nélkül akar megvalósítani oly célokat, melyek mind közjogi, mind nemzetközi viszonyainkat teljesen fölforgatván, erőszak és rázkodás nélkül meg nem valósíthatók. Mely elősmeri, mert kénytelen elősmeri, a tényleges állapotok legalább részben előnyös voltát; el, hogy azokon csak „az idő, mód és eszközök” óvatos megválasztásával lehet változtatni s így magáévá teszi az uralkodó párt politikai elveit — és mégis, szeliden szólva, azt a meg gondolatlanságot várja a nemzetől, hogy a mostani előnyöket kivitt többséget, mint egy kifacsart citromot, elhajtja, csak azért, hogy ugyanazon állapotok fentartását ne Lónyaira, hanem Tisza Kálmán urra bízassa s a

az a töredék, mely a magyar alkotmányt a parlamenti felelősség formáiban akarta reformálni, szintén homályban hagyta e kérdést s csak a vámtűgy rendezését illető indítványában vette tekintetbe. Eötvös „Reform”-jában érinti ugyan némely oldalát, de taglalatába nem bocsátkozik. — Innen az 1848 ki törvények hiánya is, melyek közös ügyeket említenek, de elintézésüket nem szabályozzák. S most egy véres forradalom és gyászos reakzio után újra fölmerül e kérdés a békés megoldás minden reménye nélkül. De Eötvös hitt és remélt. Természetében feküdt megérezni az eszmék jövőjét és akkor lépni fel mellettük, midőn még népszerűtlene és kevesen hisznek bennök. Fődolognak tartotta az alkotmányos mozgalmak megindítását mind Lajthán innen, mind Lajthán túl s erre egy röpiratával jelentékenyen be is folyt. De a midőn Magyarország közjoga egy központi parlament javára elkoboztatott, egy második röpiratában Magyarország különállása mellett szállt síkra. Meg volt győződve, hogy a német egység, bármint alakban, de létesülni fog. Ausztria ki nem vonhatja magát belőle s Magyarország különállása Németország egységének föltétele. Vagy ha Ausztria kivonná magát az egységi kapcsolatból, akkor sem az octroiás az a mód, melylyel Magyarországon célt érhetni. A nemzet nem fog lelépni a jogfolytonosság ösvényéről, de a törvényhozás útján kivihetők oly rendszabályok, melyek a közös ügyek érdekében elkerülhetlenek. Kétségtelen volt előtte, hogy a közös ügyekre nézve bizonyos intézmények szükségesek, nevelők nem gondolt, de meg szilárdításukra óhajtanónak tartotta az al-

kedves változatosság kedvéért egy kis élet-halál koczkajátékot kísértsen meg. A tétel ugy is csak bagatell: csupán a — haza. . .

Mit azonban a jelek eddig csak sejtteni engedének: ime a tények bizonyossággá emelik azt. Ott van a borsodmegyei eset, ott van gr. Károlyi Edének kiválása a pártból, ki, mint írják, nem fog követők nélkül maradni.

De, ha a két példa nem is szaporodnék többre: a tény kétségbevonhatlanul meg van s nemcsak az újságírók gyanításából, vagy gyanúsításából áll. Ime, két nem épen jelentéktelen párttag, már most, midőn az új választások még kihirdetve sincsenek, nyíltan bevallja, hogy a közjogi oppositio most vészthozó a házára nézve, s az országgyűlés feladata nem az, hogy elérhetlen vágyakért rajongjon, hanem, hogy a ma elvégezhető munkát ne hagyja holnapra.

It is something wholesome in the state of Danemark.

— Prónay József és gr. Károlyi Ede kiválása a baloldal kebeléből Temesvárt is visszhangra talált. Az ottani baloldal a napokban értekezletet tartott s magválasztá küldötteit a baloldal országos értekezletére, de egyszersmind utasítást adta a megválasztottaknak, hogy „bár föntartandó a párt nézete, mely szerint az 1867. XII. t. cz. a baloldal nézeteinek és óhajainak nem egészen felel meg s e törvények megváltoztatása mindig szem előtt tartandó, mindazonáltal azon ideig, midőn e tczik országgyűlési revisio alá jöhet, e kérdés elnapolandó, hogy így minden erővel a valóban szabadelvű, demokrat, a kor követelményeivel és államérdekeivel megegyező belreformok keresztülvitelét lehessen munkálni.”

Mióta kapacitálja a jobboldal az ellenzék, hogy ezt az álláspontot foglalja el, ha alkotmányos ellenzéknek akar tekintetni!!

alkotmányos szabadság minél nagyobb mértékét, eszméi mind Bécsben, mind hazájában hidegen fogadtattak s ép oly népszerűtlenné tették, mint a midőn azelőtt tizenöt évvel a parlamenti felelősséget indítványozta. De azért nem csüggedett. Benyomásokra fogékony természetű mozgékonyaságával, hol magyar, hol német lapokban, folyvást érlelni törekedett a kiegyenlítési eszmét, sőt e célra egy magyar lapot is alapított, melynek vezércikkeit nagy részt maga írta. Drágának tartott minden pillanatot, s a mult tévedései, melyekre maga is befolyt, intő példa gyanánt emelkedtek föl lelkében. Mindamellett részint a pártok állása, részint a körülmények ingatlansága miatt csak a vezérleveket fejtette s nem állott elő formulázott tervvel. De a midőn Deák egy alkalmas pillanathon fölmutatta tervét s formulázta az új intézményeket, — mely tette őt nagyobb államférfivá emelte, mint minden más, a miért inkább ünnepeltették, — Eötvös némi kételyek ellenére is egészen hozzá csatlakozott s kiváló részt vett mind a parlamenti küzdelmekben, melyek a kiegyenlítési javaslatokat győzelemre segítették, mind a királyi tanácsban, mely a végmegoldás s a magyar miniszterium alakítása végett hivott össze. Még egyszer ismét teljes erejében hallottuk őt, mint szónokot, védve amaz elveket és intézményeket, melyekért egész életén át küzdött; még egyszer láttuk őt a miniszteri széken, hogy megindítsa közoktatási és műveltségi ügyeinket, melyekért senki szíve nem dobogott hőbben, mint az övé. S im alig telt el négy év s a sors kirágatta körükből!

A kisebbségek parlamenti képviselése.

II.

(M. A.) A legtöbb képvisleti államban fennálló választási rendszer azon hiányainak orvoslására, melyekről előbbi cikkünkben szóltunk, számos mód hozott javaslatba. Csak futólag emlékezzünk meg ezek közül kettőről, mint a melyek a legkisebb mértékben sem képesek a jelzett célt elérhetővé tenni. E kettő: a választókerületek számainak szaporítása, és a közvetett választás. Az előbbi egészen felesleges, s nem vezetett semmi eredményhez, mert bármily kicsinyek legyenek is a választó-kerületek, mi sem akadályozhatja meg azt, hogy a többség teljesen el ne nyomja a kisebbséget, hogy ne kerüljenek föl viszályok a választók közt, hogy egyiknek se korlátozassék szabad választási joga, s hogy aránylag talán még nagyobb számmal ne forduljanak elő a szavazástól tartózkodás (abstentio) esetei. A másodikról még ennél is rosszabb, mert egyenesen megátalítja a valódi többségek nyilvánulását, s azon veszélynek teszi ki az államot, hogy sorsának vezetése a kisebbség kezébe kerüljön. *)

A bajnak gyökere mint már említett az elhatározás és képviseltetés két különböző jogának téves összevegyítésében rejlik. Ezen összevegyítésnek kell véget vetni, a többség általi kizárólagos választás elvének helyére egy sokkal méltányosabbat, a képviseltetés arányosságának elvét szükséges illeszteni. Komoly tanácskozáson képezte a feladat tárgyát az angol parlament 1867-i ülészeke alatt. Két rendszer volt javaslatba hozva. Az egyik, melyet az alsóház elvetett, abból áll, hogy p. egy kerület három követet választ, és szerint minden választásnak három szavazata van; a választók mindenikének jogában áll azonban egy személyre adni mind három szavazatát, és így a választók egy harmadrésze is, ha minden szavazata egy személyben egyesült, választhat egy követet (vote cumulatív). A másik rendszer, melyet a parlament elfogadott, és a mely szerint Angliában már történtek is választások, szintén több (három) követet ad egy kerületnek, de minden választó csakis két egyénre van feljogosítva szavazni. Az eredmény itt ugyanaz: a választók egy harmadrésze, ha egy jelölt körül egyesült, biztosan keresztülviheti annak megválasztását (vote incomplet). Bárha méltányosság tekintetében határozottan föltette állanak a mi választási rendszerünknek, mégis nem egy kifogás fér e rendszerekhez is. Az egyes választók itt szintén kénytelenek szabadságok egy részét áldozatul hozni, hogy tömör pártokat alkothassanak; itt is ellenséges táborok állanak egymással szemközt; az abstentio itt is tetemes arányban jelentkezik. Leggyöngébb oldala különösen az Angliában elfogadott utóbbi rendszernek abból áll, miszerint gyakorlati alkalmazásánál igen könnyen megésszhetik, hogy a lazan fegyelmezett többség csak egyik, a szí-

*) A közvetett választás leggyeesebb védője az újabb időkben Taine (v. ö. „Du suffrage universel et de la manière de voter” cz. munkáját), kinek nézete szerint ez a leghatasos mód arra, hogy a szavazástól visszavonulás megdöbbenően nagy számú esetei kevesbüljenek.

De bármily gyászos volt reánk nézve halála, van benne valami vigasztaló és felemelő. Egy szép, egy egész életet látunk befejezve; az ifjúság merész álmát, melyet az érett kor megvalósított. A küzdő hős fátorgalmi után nyugodtan szállhatott sírjába. Az isteni gondviselés pártul fogadta s megjutalmazta a költőt, ki a ziv legnemesebb érzéseire hatott, a philosophot, ki az emberiség legszentebb érdekeit nyomozta, a hazafit, ki oly ernyedetlenül fáradott nézete föllemelésén. Oly áldással koszorúzták, melyben ritka halandó részesül. Pályája szenvedéseit fenkölt lelkü hitvese nyitotta, gyermekeiben örömet ért s a közéletben valószínű katta mindazt, a miben élete célját helyezte. Az ősi alkotmány átalakult, a nemzet önállása és szabadsága biztosított, hiába tiporták össze két nagy hatalom serei, sírjából újra kiemelkedett. Az osztrák tartományokkal való viszonyaink kiegyenlítették s az ország anyagi és szellemi fejlődésnek indult. Beteljesült, mit egyik költeményében óhajtott:

„Ha fönmarad nevem,
Eszném győzedelme
Legyen emlékelem.”

Ez emlék el alkotmányunkban, a közszellemben és szívünkben: emelkedjék lelkesedéssé, hadd érezzük oly hön és igazán, mint ő, hogy keleten a nyugoti polgárisodás bajnokai vagyunk, s jövőnk az annak teendő szolgálattól függ; hogy nemzetiséget leginkább

gorn pártdisciplina alatt álló kisebbség pedig mindkét jelöltjének megválasztását keresztülviheti. Angliában az utóbbi választások tényekkel illusztráltak e feltervést. Londonban például, a whig-jelöltek legnépszerűbbje, Rothschild báró megbukott, mert a párt, népszerűségében bízva, minden erejét jelölt-társa megválasztásának biztosítására fordította, minek folytán az összetartó kisebbség diadalmaskodott a többségnek legkedveltebb jelöltje felett.

Egy másik rendszer, melyet a jelenkor legkiválóbb publicistája, az eredeti eszméről híres Girardin Emil gondolt ki, az egész országból egy választó kerületet alkot (unité de collège*); minden választónak joga van egy tetszése szerinti jelölre szavazni, s a ki bizonyos, a szavazók s a megválasztandók számahoz arányosított mennyiségét nyeri a szavazatoknak, az képviselővé kiáltatik ki. E rendszer a képzelhető legegyszerűbb, s nem lehet elvitatni helyes voltát a benne nyilatkozó azon törekvésnek sem, hogy a választók ne különítenek el külön táborokra, hogy mindenki szabadon adhassa szavazatát, s hogy minden kisebbség megfelelően arányos képviselést nyerjen. A gyakorlat azonban egy nagy hiányt tüntetne elő e rendszerrel is; azt tudnunk, hogy általa lehetetlenné tétetnék minden viszonyosság a pártok nagysága és a képviseltetés között. A pártvezérek, az ország köztekinthető jelesei e rendszer mellett óriási számú szavazatokat, három-négy százezeret nyernének, s ha például huszezer szavazat elégséges volna ahhoz, hogy valaki követnek kiáltassék ki, azon esetben a választók százezeire szavazataikat csak elfecsérelték, miből aztán, könnyen azon anomalia keletkezhetik, hogy a többség vezérei bejutnak ugyan a parlamentbe, de a mellettük túlságosan fölhalmozott, s kárba menő szavazatok magát a választók többségét parlamenti kisebbséggel képviseltetnék!

Alapelve és tendenciája azonban e rendszernek egészen életrevaló. Kettőt kell csak javítani rajta: kitalálni tudnunk az imént említett elfecsérelt szavazatok hasznosításának módját s gondoskodni arról, hogy a választók bizalma ne csak országosan ismert egyénekben, hanem egyes vidékek vagy érdekeinek képviselésére hivatott jelesekben is összpontosulhasson.

A genialis rendszerről, mely mindezek tekintetbe vételével legjobban oldja meg a kisebbségek parlamenti képviselésének fontos kérdését, jövő — utolsó cikkünkben.

BELFÖLD.

M. Várárhelyt, febr. 18.

A „Kelet” 38-ik számában a marossszéki alkirálybírói értekezletéről közre adott levelemben a következő kifejezés áll: „előterjeszté (t. i. alkirálybíró), miszerint az erdélyi királyi biztostól pár nappal ezelőtt egy leirat érkezett, melyben hivatkozással az igazságügyminiszernek a kir. járásbírókhoz intézett köriratára megrendelték” hogy az eddig közigazgatási hatáskörben lévő kihágások, és a rendőrség

*) V. ö. az e czim alatt Girardin „Liberté” czimű lapjában megjelent cikkeket.

a közműveltség biztosítja, a hogy régi jogainkhoz új jogokat kell szerezniük a szellemi és anyagi munka erejével. Ez érzés lángja ez ünnepléses órában legméltóbb áldozat szellemének.”

Miss Alda.

Fortoul L. beszélye.

III.

Egészben véve csinos nő volt, termete kicsiny, de arányos. Valjón hány éves lehet? Ugy 30 körül? nem látszott annyinak, pedig egy párral még meg is haladta volt. —

— Igazad van, mondá: különben jó, hogy itt vagy már. Azonnal asztalhoz ülünk.

— Azonnal! ismétlék a gyermekek.

A két gyermek iker volt, és anyjukhoz hasonlítottan igen oly kedvesek mint ő, e napon töltötték be tizenkettődik évüket. Daczára Chailin ur elméletének, ezen két kis lény az égnek áldása volt e házban, s forrása naponta megújuló örömek és vigaszok a bajok és gondok közepette, melyekkel a szegény ember élete oly dusan el van halmozva.

— Ez elvitázhatlan, szokta mondani Ramel; mentől többen vagyunk, kik egymást szeretjük, annál nagyobb boldogságunk. Eddig ketten voltunk, most négyen vagyunk. E szerint boldogságunk is kétszeresződött; oly igaz mint kétszer kettő négy.

Ma egy ötödik egyén is volt jelen a Ra-

me család születés-napi ebédjén: A drienne Mathilde kisasszony. Némelyek az első, mások az utóbbi néven szólították, ámbar valójában csak az Adrienne név volt sajátja. Adrienne-Mathilde kisasszony igen csinos alak, egy kissé halvány, de nagyon rokonszenves arccal. Szeme — lelkének tükré — imádkozó jó-ságot fejezett ki.

Minden lehető félreértés kikerülése tekintetéből, s főleg azon esetre, ha valaki a fennebbi sorokból azt vélne kiolvashatónak, hogy mi azon nézetben vagyunk, miszerint a kihágások ügyének a járásbírókhoz áttételét a kir. biztosság rendelte, s a konferencián a kir. biztosság rendeletének rendeletének korrektsége is a vita tárgyát képezte volna.

Szükségesnek látom kinyilatkoztatni, miszerint: egy a Conferenciát egybehívó alkirálybíró, mint a conferenciának minden tagja tisztában volt az iránt, hogy a vitakozás tárgyát magától az igazságügyminiszerrel a kir. járásbírókhoz érkezett 1800 számú rendelet, s nem a királyi biztosság 174 számú rendele képezte, a mint hogy valóban is mind az, a mi, akár az értekezleten, akár az alkirálybíró által felolvasott feliratban, elmondattott, a a miniszeri és nem kir. biztosi rendeletre vonatkozott. X.

Országgyűlés.

Pest, febr. 19.

A kormány részéről jelen vannak: Lónyay gróf, Kerkapoly.

Fabriczius Károly a közokt. miniszterhez intézett interpellációt azon panasz megvizsgálása ügyében, melyet a nagy-szombathi evang. pap az odaváló kath. pap ellen a lapokban emelt.

Györfy Gyula a miniszterelnökhöz intézett interpellációjában kérde, hogy van az, hogy bár az ipar- s vadásztörvény még szentesítve sincs, azokat Ráth Mór „hivatalos kiadás” czimen már kiadta, — szándékozik-e megvizsgáltatni az ipar-törvény német fordítását, mely szerinte sok helyen rossz, hamisított, s melynek néhány pontja egészen ki van hagyva?

Bobory Károly az igazságügyminisztert interpellálja a magyar törvényeknek Erdélybe mielőbbi leendő behozatala iránt.

Bauszner Guido Kóhalom követe bemutatja megbízó levelét.

Az igazoló biztosság részéről Szontagh B., és Boncs Ede végleg igazolt képviselőknek jelöltetnek ki.

Következik a napirend: a bankügyi tárgyalás folytatása.

Horn Ede bevégzi mult ülésen kezdett beszédét. Constatálja, hogy mihielyt a valuta helyre lesz állítva, 2—3 hó múlva, azonnal fel lehet állítani a jegybankot minden nehézség nélkül; — mire a jobboldal is igazat adott neki, csak azt szerette volna tudni: hogy sürgethetik tehát balról a jegybank rögtön föllállítását, ha maguk is beismerik, hogy a valuta csak hosszas pénzügyi után állítható helyre. s egy uttal azt is constatálja mindegyikük, hogy a magyar önálló bank csak a valuta rendezése után állapítható meg? Végül kimondá, hogy ő még a 80 millió adósságból is elfogadna egy arányos részt Magyarországi pénz- s hitel-ügyeinek végleges rendezéséért!

Lónyay gr. jelenti, hogy a vadászati t. javaslatot s a hatóságok közigazgatási költség-

geire vonatkozó törv.-javaslatot a korona szentesítette.

A szentesített törvények kihirdetettvén, hasonló actus végett átküldettek a főrendekhez.

Falk Miksa először is könnyed humorral megrója Hornt hosszadalmasságáért; beszéde szöve szerint mindig három-embere: először elmondja a magát a maga részéről, azután elmondja egy képzel valaki ellenvetéseit, hozzátéve, hogy más ellenvetések nem is képzelhetők, végre az ellenvetéseket megcáfolja; természetesen mindig diadalmasan (derűltégg.) Azután Horn azon állítását, mintha a bankügyi enquete-biztosság egyenesen az önálló bank alapítása mellett lett volna, s így attól Trefort javaslatát nagyon hátramaradt, — az enquete-munkálat fölolvásával cáfolja meg, melynek illető pontja így szól: „a biztosság távol van a bankalapítást lehetőlennek tartani, valamint épen nem szószóla annak, hogy valkon hajoljunk meg az osztr. n. bank előtt, de kimondja egyuttal, hogy az önálló bank alapítása sok nehézséggel jár, s csak akkor véli azt megteendőnek, ha az osztr. bankkal való egyezkedés nem sikerült.” — Azután Ghyczy hat. javaslatát boncolja. E javaslat utasítván kívánja a kormányt, hogy még ez ülésszak alatt tegyen javaslatot a valuta rögtön rendezése iránt, s Ghyczy ezt beszédében, a jelel tekintve, most könnyűnek tartja. Erre nézve különfélek a vélemények; Wahrman ellenkezőleg azt most is nehéznek hiszi. mig Horn akkor tartja könnyűnek, mikor beszél, mert tegnap is azt mondta, hogy erre nézve kitűnően alkalmas a jelen idő, valamint 2 év előtt az enquete-biztosságnál is ugyanezt állította, ugyane szavakkal — mint a ház derűltéggé közt be is bizonyítja, felolvassván Horn hivatolt nyilatkozatát. Falk szeint e vita meddő, szerinte csak annyit kell mondani, hogy a vasuta helyreállítása mulhatlanul szükséges, hozzá kell fogni rögtön, hogy az mielőbb lebonyolítottassék. — Ghyczy javaslatának másik része érczalapu bank alapítására utasítja a kormányt; miután Ghyczy i. elismerte, hogy ilyen csak a valuta helyreállítása után lehet alapítani, ez pedig csak hosszabb idő után hajtható végre: nem látja okát, mért kellene az utasítást adni már most? Ghyczy pozitív terére, — az államjegy-alapon való önálló jegybank iránt — kimondja, hogy az célszerűtlen és veszélyes vállalkozás lenne; e bank jegyei kevesebb értékűek lennének mint az osztr. banké, mert ennek jegyei értékének részét érczalap földüzi: Ghyczy tervének megvalósításával tehát ép az lenne elérve, mit avval elkerülni akart, t. i. a kétféle agió. (Helyeslés.) Végül sajnálja, hogy Horn fölhozta a 80 millió adósság ügyét; nem tudja, hogy midőn ő a magyar pénzügy végleges rendezetése végett, készen nyilatkozott még ez adósságból is részt vállalni Magyarországra, egyéni nézetet mondott-e, vagy partja nevében szól. (Balról tiltakozás.) Ez ügyre nézve szóló kinyilatkoztatja, hogy e 80 millió semmi összefüggésben sincs a bankkérés megoldásával; a 80 millió ügye politikai kérdés; a két birodalomfél ügye egymás közt meghatározni, eldönteni, hogy Magyarországv egyen-e részt s milyent annak kifizetésében. (Helyeslés.) Minek ez ügyet fölhozni, mikor az hivatalosan még szönyegre sem került. Elfogadja Trefort javaslatát (Hosszas helyeslés.) Irányi Dániel Simonyi javaslata mellett szól, s hosszan fejtegeti, mily jó lenne rögtön

— Flars kisasszonyt? ... ismétlék a virágárusnő élénken.

— Ismeri ön őt?

— Kevésbé, tőlünk vásárol. Valentine kisasszony nagyon kedves fiatal hölgy, szelid és jó.

— Lám, mondá hevesen Polin, minek nincs kitéve egy nő! Azt gondolná az ember, hogy egy filantropból legalább jó férj válik. — A világért sem, egy önző emberre fog találni benne, ki mélyebb érzésre s áldozatkészségre képtelen.

— Az igaz, mondá Adrienne.

— Ugy-e? és azt elhihetjük ám, a mit Adrienne mond, mikor mély érzésről s áldozatkészségről beszél. Ő ennek fényes próbáját adta. Te bámulsz Ramel? Igen, igen! okaim vannak ezt mondani. És ön se csodálkozzék oly nagyon A drienne-Mathilde kisasszony. Ah most már ért engem ugy-e! Nézsd André, lásd mint pirul, mintha valami rossz cselekedett volna.

— Egészen kíváncsivá teszsz, mondá Ramel s keresztbe fonta karjait.

— Én pedig ezuttal, szóló neje, egy szót sem fogok többet mondani e tárgyról.

Midőn Adrienne távozott, Ramel vidorau kötekedve faggatta nejét a felől, mit nem akart volt a fiatal virágcsinálóné előtt elmondani, mire Polin egy történetkét beszélt el férjének, mely eként hangzott:

alapítani egy teljes erős alapu jegybankot, meg-
róva még Ghyczt is, mérsékeltebb álláspont-
járt.

Gr. Wass Samu: már csak azért sem
pártolja az ellenzék által beadott javaslatokat,
mert azok a minster teendőjét előre megha-
tározzák ott, hol már csak a jövő tanácskozá-
sok eredménye határozza meg a teendőket.

Jókai Mór e kérdés megoldását Ma-
gyarország életkérdésének tartja. Hogy a bank-
enquete előtt a szakértők csak immel-ámmal
szólnak önálló bankról: azt annak tulajdonitja,
mert e szakértők legnagyobb részét a különféle
pénzüntézetek képviselői voltak, mely pénzünté-
zetek jelenleg 14% mellett helyezhetik el pénz-
zeiket; természetesen tehát, hogy ezek nem lehet-
nek valami nagy barátjai az önálló magyar
banknak, melynek létrejötte esetén a kiskeres-
kedők, iparok ötös kamat mellett is könnyen
juthatnának pénzhez. A valuta rögtöni helyre
állítására nézve azonban a jámbor ohajtáson ki-
vül ő se tudott valami pozitívot ajánlani. Vé-
gül fölszólította a jobboldalt, hogy hisz a bankügy
nem pártkérdés, semmi köze az 1867-ki kiegye-
zéshez — tehát legyünk egy párt (jobbrol de-
rults; egy, hang: jertek hát hozzánk!) s a
tisztelt jobboldal fogadja el Ghyczt hat. javas-
latát (bárol helyeslés, jobbról derultség).

Prileszky Tádé azért pártolja Trefort
javaslatát, mert az szabad kezét enged a mi-
nisternek, mi veszélyel nem jár, mert a meg-
történt elhatározás végső foruma a képviselőház.

Ülés vége 2 órakor.

KÜLFÖLD

Kolozsvártt, febr. 21.

(S) Európa politikai láthatára néhány
nap óta, mióta t. i. Franciaországban a bona-
partista lázadás és Angliában a minsterium
megbukásáról száryra kelt hírek elhangzottak
minden komolyabb következmények nélkül,
majdnem egészen tiszta. Csak itt-ott szállong
egy-egy sötétebb pont a különben derült meny-
bolton, milyen „fekete pont” egyébiránt min-
dig észlelhető. Ilyen fekete pontocská először
is az Alabama-kérdés, mely mindazonáltal már
tetemesen vesztett acut jellegéből.

Az angol felsőház f. hó 14-i ülésében
Redesdale lord interpellálta Granville külügy-
ministert az Alabama-kérdést illetőleg s inter-
pellációjában igyekezett kimutatni, hogy az
amerikai éjszaki államok semmi kártérítést sem
követelhetnek a délamerikai államok hadi-
hajóinak kártételeiért, mivel a délkekkel ismét
egyesültek, illetőleg a délkek az éjszakiakra
kebelezettek. Eként állván a dolog, az Anglia
által fizetendő kártalanítás nemcsak az éjszaki,
hanem a déli államok javára is esnék, oly
tény, mely Amerika kártérítési követeléseit tel-
jesen kizárja.

Granville lord a pair sajátos jogi fel-
fogására félig enyelegve válaszolt; de arra
nézt komolyan nyilatkozott, hogy t. i. az Ala-
bama-kérdésnek a jelen körülmények között
való feszegetése inopportunos; egyébiránt meg-
ígérte interpellálóknak, hogy nézetét a kormány
figyelemre fogja méltatni.

Franciaországban a bonapartista
mozgalmakra vonatkozólag biheletlen hírek
kerülgének. Ezek szerint Páris minden arron-
dissementjában külön bizottság létezik. Ezek a
bizottságok a legjobb lábon állanak az illető
kerület katonaságával. Minden arrondissement
bizottsága elkészítette már a maga kerületére
nézve a befogatási listát, merénylet tervét,
szóval minden elő van készítve, hogy a Chisle-
hurstból adott jelle egy bonapartistikus coup
d'état hozassék szíre. A vidéki propagandák,
bir szerint, mindig vakmerőbbek lesznek, s
különösen nők tűnnek ki az izgatás terén, kik
„La société des Abeilles” czim alatt tár-
sulatot alapítottak a bonapartistikus eszmék
és iratok terjesztésére. Ezen hírek, bármily ke-
vés fontosságot kelljen is tulajdonítani azok-
nak, a francia kormányt a legnagyobb vigyá-
zatra indították, s mint Párisból írják, a kor-
mány a bonapartistikus mozgalom minden
szálát kezében tartja, s adott pillanatban azo-
kat egy csapással keresztül fogja metszeni.
Ehez képest megíthető, mily fontosság tulaj-
donítandó azon tegnapi híreknek, hogy a
versaillesi parlamenti körökben ijedség ural-
kodik a bonapartistikus izgatások miatt.

A versaillesi nemzetgyűlés, különösen a
jobboldal még mindig pártalakulási vajadásai-
ban szenved. A legújabb fuzionista kísérlet,
mely a nemzetgyűlés minden monarchista párt-
jának egyesítésére volt számítva, csufosan fel-
sült. Moulin programja ugyanis összesen 70
aláírást nyert. — A programnak a jobb közép-
pen kétféle ellenségei voltak; a tiszta orle-
anisták, kik mint a telivér chambordisták,
semmi engedményre sem hajlandók, továbbá
azon fél-vér orleanisták, kiket „proba évüket
élő” republikánusoknak hívnak, s kik nem
sokat kötve magukat az államformához, csak
arra törekednek, hogy Franciaországnak szil-
lárd és szabadelvű parlamentáris intézményeket
adjanak.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, febr. 21. 10 ó. 16 p. d. e.
Kirkassott: febr. 21. 10 ó. 35 p. d. u.

A választási mozgalmak sok he-
lyen megindultak; a közjogi alap elleni
harcz eszméje vesztí népszerűségét, a
baloldal fogy, ismét Podmaniczky Fri-
gyes lépett ki. A képviselőházban in-
dítványozók zárbeszédeiket tegnap tar-
ták meg s ma a bank-vita véget ér.
A felsőházban tegnap a budgettárgya-
lásoknál Haynald hevesen megtámadta
a placetumot, a közös iskolákat, Czi-
ráky, Sennyey hasonlóan, Pauler ügye-
sen válaszolt.

A porosz felsőház állítólag 40 új
tagot kap; Moltke, Roon s több jeles
tábornokok neveztetnek ki tagjaivá.

A francia nemzetgyűlés töredékei
nagy erőfeszítéseket tesznek egy nagy
egységes párt alakítására; a monar-
chisták összes monarchikus fractiójokat,
arepublicanusok az összes köztársasági
árnyalatokat egyesíteni akarják.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, febr. 21-én

Dr. Szabó József gyászünnepe
tegnap még egyszer a helybeli piaristák tem-
pómában felállított gyászavatal köré vonta az
elhunyt minden tisztelőit és ismerőit. A gyász-
isteniszteletet Keserü Mózes czimzetes püspök
fényes segédlettel végezvén, a ravatalon égő
vizsgyertyák oly arcokra veték szomorú fényű-
ket, kiknek fájdalmát a tegnap gyásza nem
feledteté és nem is fogja soká feledtetni: mert
a kórágyság vigasztaló angyalukat, a hazai tu-
domány egyik felkent bajnokát, a város pedig
buzgó, érdekeit végelhelleteig szívén hordozó
képviseelőjét vesztette a dicsőültben.

A tanuló ifjuság katonai s fegy-
vergyakorlatai. A közoktatási és honvédelmi
ministeriumok kebeléből Gönczy Pál és Mé-
száros Imre osztálytanácsosok, továbbá Paxy
Károly őrnagy és Virághalmi Ferencz száza-
dosból álló vegyes bizottság, mely a hazai ta-
nuló ifjuság katonai s fegyvergyakorlataira
vonatkozó tvjavaslat és szabályrendeletek ter-
vezetének szerkesztésével volt megbízva, mun-
kálátat befjezte s azt az illető ministeriumok-
nak azon kérelemmel terjeszté be, hogy azt
még ezen ülészek alatt a törvényhozás elé
terjesszék.

Dr. Török Aurél, a kolozsvári or-
vossebézségi tanintézet egyik tanára, ki már
több hó óta külföldön tudományos buvárlatok-
kal foglalkozik, a würzburgi szakközöly szer-
int, dr. Bruce, berlini tanárral folytatott tu-
dományos vitája által annyira magára vonta a
németországi tudományos világ figyelmét, hogy
a würzburgi orvos- és természettudományi tár-
sulatnak e hó 17-iki ülésében a „kötszövet
kérdéséhez” tartott felolvasása iránt rendkívüli
és csaknem szokatlan érdekltség mutatkozott.
A fiatal magyar tudós iránt nyilvánult ezen
hizelgő elismerésnek mi is ösztönt éröndünk.

A képviselőházban a bankügy föl-
lötti vita alkalmával általános derűtséget oko-
zott Jókai beszédének azon incidense, midőn
azt tanácsolta a pénzügyministernek, hogy ki-
sértsen meg legalább annyit, mint b. Bruck;
Kerkápoly minister, torkára tett ujjaiával mu-
tatta, hogy ő bizony a maga gégejét elvágni
nem szándékozik. — Az ezt követő derűtsé-
get Jókai bókja fejezte be, melylyel Kerkápoly
ismeretes jellemtisztaságának hódolt.

Kautz Gyula veszélyesen megbé-
tegedvén, orvosai tanácsára légváltoztatásul
két vagy három hétre Olaszország enyhébb
éghajlata alá lesz kénytelen utazni, mihelyt
állapota ily nagyobb ut megtételét megengedi.

A közös hadügyministerium köz-
zé teszi, hogy oly államhivatalnokok fiait, kik-
nek atyáik előbb katonai szolgálatban voltak,
több alapítványi helyre tarthatnak igényt. Ne-
vezetesen van egy Ferencz József hely és négy
Coels-féle alapítványi hely üresedésben. A
folyamodóknak az elemi osztályok bevezetésé-
ről szóló bizonyítványait kell mellékelniük s
korukra nézve 15 évet meghaladottnak nem
szabad lenniük. Az illető folyamodók folya-
módóan július 1-ig nyújthatják be a közös
hadügyministeriumnál.

Zajongi Elemér, kedvelt operett-
énekesünk jutalom-játéka szombaton, febr. 24-
dikén lesz. A jutalmazandó ez alkalomra Hay-
demann és fia, vagy a lélek titkos sebei” czi-
mű legújabb énekes színművet választá. Zajon-
gi bizonyára megérdemli a közönség pártolását,
hiszük, hogy ez nem is fog elmaradni.

— Temesváry Lajos, a pesti nemz.
színház volt tagja, tegnap mutatá be magát
először színpadunkon, mint Robin de Bois.
Örömmünkre szolgál, hogy a mennyire egyszeri
látás után itélni lehet, az első bemutatás,
egészen véve előnyös vala Temesváryra nézve.
Kedves, tetszetős alak, megnyerő arc, könnyed
mozdulatok, értelem és fölfogásban — ezek az
oldalak, melyeket megdicsérhetünk. Kár, hogy ez
előnyökkel nem tart mértéket hangja is, mely
nem elég érezes, úgy hogy Temesváry az ál-
tal vél segíthetni e hiányon, hogy kissé erőlté-
tetett hangon beszél, a mi nemcsak a pillanat-
nyi hatásnak, hanem — szokássá válva — az
organumnak is rovására eshetik. Lehet külön-
ben, hogy e megjegyzés inkább sajátos ki-
ejtését, s még inkább hangsúlyozását illeti, a
nyomintéket igen sokszor a szó második, har-
madik tagjára vetvén, mi aztán egész hang-
hordozásán megérzik. M o z d u l a t a i köny-
nyedsége is nem egyszer túlságos mozgá-
konyságba csap át, mi sokat levon a játék ter-
mészetességéből s így az aethetika hatást
csökkenti. Ennek tulajdonitja azt is, hogy e
szerepnek inkább játszi vonásait emel ki, míg
a szenvedélyt, mely Robin egész működésének
rugója kell hogy legyen, kevésbé látunk föl-
tüntetve. De mind e megjegyzések nem tartan-
nak a feltétlen érvényre igényt s inkább jó-
akaratu figyelmeztetés akarnak lenni, mint
magas személdű kritika, mert azt határozottan
állithatjuk egyszeri látásra is, hogy Te-
mesváry mindazok fölött áll, kiket e szakma-
körben, az utóbbi évek folytán, színpadunkon
látunk s szerződötését jövő évi társulatunk-
hoz, nyereségnek tartanók. Külön majd meg-
ítélhetjük még jobban, miután tiszser fog fel-
lépni, többek közt Fernandezban, Bibor és Gyász-
ban, Lázár a pászt orban, Romeo és Juliában
s a többiben.

— Az erd. muzeum részére 1872 janu-
ár havában beküldött adományok jegyzéke I.
Könyvek s kéziratok: A bajor kir. tud.
akademiától, Sitzungsberichte 1871. 4 Heft. —
Gr. Zichy Edmundtól, Weszelovszky Károly,
éghajlati viszonyok Árva-Váralján. Bécs 1871.
— Torma Károlytól 4 köt. könyv. — Brassai
Sámuel, The Athenaeum 1871. jul.-dec.
London. — Chyzer Kornéltól, Zemplénmegye
közegésségi viszonyai S. Patak 1871. Gött Já-
nos brassai nyomdájától, Geyer Ignátz, die
Lehre v. der Buchführung Kronstadt 1872. —
Gróf Mikó Imre ó nmlgától, Spanger Andás,
magyarok bibliothekája (kézirat, csonkán). II.
Természeti tárgyak: 1 bakk őz. 2. Pa-
rus ater, (fekete czinke). 1 Parus cristatus (bu-
bos czinke). 1 Parus ater, 1 Parus cristatus,
1 Picus tridactylus melesontjai, Klir Jánostól.

— Fehérvári ur, a K. K. hire szerint,
néhány vendégzerepre megnyerte Jókainét és
a Pauli-párt. Örmbir — ha valósul.

— A piactzi templom körüli épületek
kiszajátításáról szóló tegnapi közleményünkben
második hasáb alján „a t á r g y fontosságától”
helyett „a torony fontosságától”; alább pe-
gig „elvi kérdés” helyett „elvi kezelés”
szedetett. Kérjük kiigazítását.

— Daray Károlina jutalomjátéka jó-
vó hó 4-én lesz s a művész né ez alkalomra
Doppler itt rég nem hallott „Ilka, vagy a hu-
szár-toborzó” czimű operáját választá.

— Sárosi Elek, városunk egyik derék
polgára, életének 35-ik, boldog házasságának
2-ik évében, hosszasan tartott szenvedés után,
folyó hó 20-án jobb létre szenderült. Földi ré-
szei folyó hó 22-én, d. u. 3 órakor fognak,
kül monostorutczai 52. sz. szállásáról, rövid
halotti könyörgés után, az örök nyugalomnak
átadatni.

— A „P. Ll.” legközelebbi száma Ká-
rolyi Ede grófnak választóihoz intézett felhívá-
sát közli, melyben a gr. kijelenti, hogy elfo-
gadja a kiegyezési alapot, a törvényhozás fő-
működését a szabadelvű reformok terén látja s
e czélból egy új reform-párt alkotását indítvá-
nyozza. A „P. Ll.” kijelentése szerint, Károlyi
Ede gróf nézeteihez több balközépi képviselő
csatlakozott. Maga, Károlyi Ede gr. a jelen
országgyűlésen egy párt club-tanácskozásein
sem vett részt.

— Tordán az unitarium algymnasium-
ban közelébb gyermek-olvasó- és szavaló-egye-
let alakult. Örvendünk, ha e kis muzsafiak ját-
szó-óráik egy részét ily szivnemesítő és lélek-
képző működésben töltik el.

— A földregésnek, mely nem rég
Schemakha orosz várost s a szomszéd falvakat
elpusztította — 218 ember esett áldozatul, 44
megsebesült.

— Templombotrány Ujvidéken. An-
gyelits archimandrita ellen febr. 11-én az uj-
vidéki nemzetiségi tulzók oly botrányt insceni-
toztak, hozzá még a templomban az isteni
tisztélet alkalmával, hogy a bírói hatóságnak
interveniálni kellett. A törvényszék alkalmasint
a királyi ügyész iniciativájára — mert a Mile-
ticsessel szimboráskodó városi hatóság a botrányra
szemet hunyt — Joanovicot, Vukovicot és
Hajdicot elfogatták. Igen helyesen. Az isteni
tisztélet sértése nem is politikai vétés, hanem
egyesen közbüntetés.

(S.) Az országos szebeni tébolyda
állásáról az 1871. évben, a „H. Z.” után, a
következőket reproducáljuk: 1870-ből ápolás
alatt maradt 89 férfi és 59 nő, összesen
148 beteg. 1871-ben fölvetetett 85 férfi és
31 nő, összesen 116. Így tehát 1871-ben 174
férfi és 90 nő, összesen 264 beteg állott ápolás
alatt. 1871-ben elbocsátattak: meggyógyultan
18 férfi, 8 nő, összesen 26; megjavulva: 16 férfi
és 5 nő, összesen 21; változatlanul maradt:
7 férfi és 3 nő, összesen 10; meghalt: 30
férfi és 6 nő, összesen 36.

— Besztercebányán egy Amati he-
gedűt őriznek, mely állítólag XIV. Lajos tu-
lajdonát képezte. A hangszer ép, hangja nagy
és tömör. Jelenlegi birtokosa: Ivánfi nyugál-
mazott tanácsos — okmányokkal tudja bebizo-
nyítani a hangszer eredetiségét. Az 1789-diki
forradalomig a francia államkincstárban őriz-
ték s Cambridge nem rég 800 aranyot ajánlott
érte. Mindezt a „Neusohler Journal” írja, s
ha közleménye való: Besztercebánya igen ér-
dekes hangszerral díszelkedhetik.

— A mexikói forradalom oly mérvet
öltött, hogy Juarez, hir szerint, Grant elnök-
höz fordult volna segélyért.

KÖZGAZDASÁG

Gabonaár Kolozsvártt, február 19-én.

(Alsó a mérő, középpár.)

Tisztabúza 5 frt. 82 kr. Elegybúza 4 fr.
20 kr. Rozs 3 frt. 90 kr. Arpa 2 frt. 2 kr.
Zab 1 frt. 70 kr. Törökbuza 4 frt 2 krt.
Pityóka 2 frt. 82 kr. Marhahús fontja 22 kr.

A besztérczel piactz árai feb. 13. 1.
méről tisztabúza, ausz. mérője, 5 ft 60 kr
elegybúza 4 ft — kr., rozs 4 ft — kr., tö-
rökbuza —ft — kr., zab 1 ft 60 kr, szén-
mázsája 2 ft — kr. Egy öl fa 36 hüv. hosz-
szu 14 ft. — kr. marhahús fontja 18 kr., kony-
halist 11 kr. — kr. borsó 20 kr., lencse 24
kr. paszuly 20 kr.

An-enyedi piactz árai febr. 15. 1
auszt. mérő tisztabúza 5 ft — kr. rozs 3 ft
— k. elegybúza 4 ft — k. zab 1 ft 60 kr. Szé-
na 2ft. — k. Egy öl fa 36 hüv. hoszsu 10 frt —
kr. Marhahús fontja 20 kr. Konyhaliszt 12
kr. Borsó mérője 4 ft 16 kr., lencse 20 k.
20 kr, paszuly — ft 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Febr. 19-én 5%. Metalliques 100 fr 63.30
Kamat —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt.
70 90. 1860. Kölcsön 103 25. Bankrésztvény
852. Hitelintézeti részvények 348. frt. 351.50.
London 11 ft. st. 113.35. f. 20 kr. Ezüst 112.05
Cs. kir. arany 5.42 Napoleondor 90.3¹⁰ —

Urbéri kötvények: Magyarország: 80. —.
Temesi 77.75. Erdélyi 76. —. Horváthországi
83. —.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvártt, feb. 18-án

Frenkel Emánuel, kereskedő, Felvinczről.
Hiráczy Rezső, kereskedő, N.-Váradról, Lázár
Kajetan, kereskedő, Pestről. Izmael Mihály, jo-
gász, Pestről, Bauer László, kereskedő, Pest-
ről. Papp Gyula, Victoria-ügynök, Nagy-Enyed-
ről. Hegedűs János, hivatalnok, Deészről. An-
drásy János, hivatalnok, Fehérvárról. Dóza
István, hivatalnok, Fehérvárról. Máthé István,
hivatalnok, Fehérvárról. Szilámi Simon, hiva-
talnok, Pestről. Spring Samuel, hivatalnok,
N.-Váradról. Rector Kálmán, hivat lnok, Pest-
ről. Gr. Toldalagi Zsigmond, birtokos, M.-Vá-
sárhelyről. Hincsnő, magánzónó, M.-Vásárhely-
ről. Farkas Albert, birtokos, Deészről. Szigethi
Ida, urhölgy, Órból. Jekey Zsuzsa, urhölgy,
Deészről. Pál Károly, magánzó, K.-Fehérvárról.
Zsombori József, alispán, Szt.-Ujvárról. Berke-
nyesi József, birtokos, Tordáról. Dicsák Gyula,
birtokos, Pestről. Molnár József, birtokos, Pest-
ről. Molnár Dénes, birtokos N.-Enyedről.

(Beküldetett.) Fogorvos Máthé Bécs-
ből jelenleg Kolozsvártt e hó 25-éig „Európa
szálloda” 5 és 6 sz. tudtára adja t. cz. pati-
enseinek: azoknak a kik 1868 — 69 és 70-
ben fogorvosi segélyt plombirozás, vagy
műfogak berakásához igénybe vették, misze-
rint műveit 10 évig áll jót és az eddig
előforduló hibákat legszivesebben és díjta-
lanul helyrehozza. Tisztelettel jeleníti to-
vábbá, miszerint szándéka van minden évben
egy néhány hetet tölteni Kolozsvártt (az „Eu-
ropa Szállodában”) fog és szájorvoslási gya-
korlat végett.

*) E rovat alatt közöltékért csupán a sajátok-
ság irányában vállal felelősséget a szerk.

HIVATALOS.**Hirdetmény.**

Nemes Tordamegye tekintetes alispáni hivatalának folyó évi februárius 4-ről 292 sz. a. kelt rendeletére a nagy-oksói özsves koresomajog — ide nem értve a Zsakó János út melletti italmérését, folyó 1872 ik év márczius 20-án d. e. 9 órakor Alsó Járásban tartandó nyilvános árverezésen a legtöbbet ígérőnek alólrt által haszonbérbe fog adati; a hozzá szólni akarók 10% hányapénzt tartoznak az árverező bizottságnak kézbesíteni. Az árverezési feltételek pedig addig is alólrt szolgabirónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők lesznek.

Alsó járai járási szolgabírói hivatal.
Alsó-Járában, 1872 ik év február 19 kén.

DAVID ANDRÁS, szolgabíró.

NEM HIVATALOS.

302 szám.

Magyar keleti vasut.**Tűzveszélyes tárgyak felvétele és szállítása.**

A magyar keleti vasut vonalain a vasutüzleti szabályzat 32 cikke értelmében, a személyvonatokkal szállítástól kizárt tűzveszélyes tárgyak további intézkedésig szállítás végett általában nem vétetnek át.

Kivételnek egydül csak a Nagyvárad-Kolozsvári vonalon van helye; melyen azon tárgyak szállítása minden négyhétben egyszer, és pedig minden hó első szombatján Nagyváradról Kolozsvárig külön tehervonat által fog eszközöltetni.

Minden, a vasutüzleti szabályzat 32 § értelmében ezen kivétel által nem érintett tűzveszélyes tárgyak hetenkint egyszer, mégpedig Nagyváradtól Kolozsvárig, s viszont; ugyisint Marosvásárhelyről Károlyfehérvárra minden szombaton; Károlyfehérvárról Marosvásárhelyre pedig minden hétfőn vétetnek át szállítás végett.

Bővebb felvilágosítást az állomásokon kifüggesztett hirdetményekből nyerhetni.

Kolozsvárt, 1872, február 16-án

az üzleti főnök:
SIMONITS.

Haszonbérbeadó és eladó birtok.

A néhai szindi Jobbágy András hagyatékához tartozó szindi tag, mely 80 holdból áll, továbbá a tordai és vele szomszédos szindi határon fekvő 60—80 szeker szénát termő szénafünek f. 1872 évi ápril 1-és napjától kezdve együttesen, vagy külön több részre haszonbérbe adtnak.

(Ugyanek a n. Jobbágy András hagyatékához tartozó következő birtokrészek eladtnak. a) Mészkö; b) belső és külső együttesen, vagy parcelláknént. c) Pusztá Szentkirályon rét és szántó. d) Csáni határon 12 hold szántó. e) Szinden zsellértelek és legelő rész. f) Tordán Csillagmalban egy kis szőlő. Mindeniknél a fizetésre idő engedéssel. Értekezheni Tordán Szigethi Sándor és Székely Miklós, Kolozsvárt Nagy Lajos Consistorialis biztosoknál.

Tudakoltatik

egy, körülbelül 400 holdas folyó év tavaszán bérbe adandó birtok.

Fundus instructus is elfogadtatik. Az ide való körülményes tudósítás kérérik

Vajna Gáspár urhoz,

Maros-Vásárhelyre.

Legujabban megjelentek

és Stein János könyvkereskedésében kapható:

ÖNÜGYVÉD

vagy is gyakorlati útmutatás

mindennemű jogügyletek elintézésére és a közéletben előforduló okiratok s beadványok szerkesztésére

a legujabb törvények alapján, különös tekintettel a kiállyi bíróságok szervezetére,

245 iromány-példával felvilágosítva bírák, ügyvédek, jegyzők- és felek használatára.

Irta Knorr Alajos, Pest 18. 2. Ára 2 frt 80 kr.

Gróf Monte-Cristo.

Regény. Dumas Sandor-tól. Francziából ford. Sió. 2-dik kiadás.

10. kötet. 8 frt.

Vörösmarty munkái.

Új jutányos kiadás. Hat kötet. 6 frt.

A boldogság titka.

Regény. Irta Feydeau E. Francziából ford. Mártonffy Fr. 3 kötet. 3 frt.

Egy grófnő kalandjai.

Regény. Irta Ponson du Terrail. Francziából ford. Mártonffy Fr.

11 kötet. Ára 11 frt.

A KARTHAUSI.

Irta br. EÖTVÖS JÓZSEF. 6-dik, jutányos kiadás. Ára 1 frt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Egyházi beszédek.

Irta s elmondta Filó Lajos nagy-körösi ref. lelkész.

I. füzet: Ünnepi és alkalmi beszédek.

Ára 1 frt 50 kr.

Panoráma.

Irta Székelyi Tibor. Ára 25 kr.

Honismeret.

Földrajzi és történelmi képek kérdések- és feleletekben.

Néptanodák számára írta Ujassi Farkas.

Ára kemény kötésben 40 kr.

Sajtó alatt van:**A királyhágón inneni rész**

(Erdély)

községeinek betűrendes névtára.

A legujabban életbelépett kir. törvényszékek, járáshírságok, adóhivatalok és utolsóposta megjelölésével.

A 10—11 nagyvire terjedő munkára előfizetést s aláírást 1 o. é. forintjával folyvást elfogad Stein J. könyvkereskedése.

(42)

(2—*)

Egészséges alvás,

mell- és gyomorbajok gyógyítása által eredményezve.

HOFF JÁNOS udvari szállító ur központi raktárának

Bécsben, Kärtnerring 11.

Görkau, 1871. december 3-án. Sziveskedjék nekem az ön olyannyira gyógyhatékony maldta-csokoládéjától 6 fontot küldeni. A legutóbb küldöttet egy barátomnak adtam, a ki csakhamar javulónak indult.

Markovits Ferencz.

Bécs. Az ön becses készítményei, melyek úgy gyógyerejük, valamint igen jóízűek miatt joggal vintak ki maguknak világhírt, nálam is igen örvendő hatással voltak. Előgyam, mely sohasem volt rendben és a gyakran nyugtalan álom mindkettő, — miután a Hoff-féle maldta-csokoládé szabályszerűen veszem, helyreállt. Az ön maldta-csokoládéja a legjobb surrogatum és igen erősít. Az ön maldta-mellencsorkái pedig tartós köhögés- és kizó nyálkától szabadítottak meg. Midőn tehát az oly jótékony maldta készítményeket ajánlom, az azért van, minthogy jelességükkel meg vagyok győződve és mivel emberi kötelességemnek tartom más szenvedőket a valóban élvezetes szerekre figyelmeztetni.

Leibenfrost József,
háztulajdonos, Lipótváros 6. szám.

Valódi HOFF-féle Maldta-csokoládé egyedi áradója Kolozsvárt Karvay Gyula, Fehérvárt Csiki Kristóf, Segesvárt Deutsch J. B. Dézen Krémer Sámuel, Gyergyó-Szt-Miklóson Lázár Antal özege és fainál.

STEIN JÁNOS

Kolozsvárt

ajánlja az ev. ref. főtanoda, általa már

számos éveken át kezelt

könyv- és könyomdáját.

A könyvnyomda helyisége az utóbbi időben megnagyobbított és legujabban is egy új gyorsajával gazdagodott, úgy hogy jelenleg már három gyors- és egy kézi-sajtó s egy simító-gép van működésben.

Számos és gyakorlott szedőimnek az új és mostan divó csinos betűknek halmazai állnak rendelkezésükre.

Könyomdában is ügyes, szakértő kőmetsző s rajzoló és két sajtó a szükséges személyzettel foglalkoznak.

Évizedek óta e téren működve sikerült minden a nyomdai munkák kiállításához szükséges anyagoknak legjobb és legolcsóbb forrásait fedezni fel.

Az itt elmondottak képezik azon tényezőket, melyek lehetővé teszik, hogy minden

könyv- és könyomdai munkát

a legrövidebb idő alatt, a legizlésteljesebben s oly jutányos árban vagyok képes kiállítani, hogy e téren bátran kiállok a versenyt bármely hazai könyv- és könyomdával.

Elvállalok mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász- gyász- és vigalmi jelentések, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek, bor-, rozsolis- és más vignetek, újévi és más alkalmi üdvözlések, baromutlevelek, vásárcédulák, hirdetmények, bármilyen nagyságu falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák izletes kiállítását.

Bátor vagyok pedig különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előjárások figyelmét arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös sulyt fektetek.

Előleges költséggel is készséggel szolgálók a gyakrabban előforduló mintázatainak birtokában lévén.

Az új „polgári törvénykezési rendtartás”-ban és a Kolozsmegye gyalui egyesbírása által a községi előjárások részére kiadott „utasítás”-ban előforduló magyar akár román szövegi nyomtatványokból — melyekből készletet tartok — külön kis mennyiségben koncz számra is jutányos árban szolgáltatok. Az „utasítás”-ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: magyar vagy román szövegi nyomtatvány szükséges-e?

Egyidejűleg bátorságot veszek magamnak könyvkereskedésemet (bel középütem 456 szám) és papirkereskedésemet is (főter 2 szám, a tanácsház tözsomzédságában) emlékezetbe hozni.

Kolozsvárt, 1872, Január 1-jén.

Kész szolgálók:

STEIN JÁNOS,

(434) (6—*) könyvtáros, könyv- és könyomdász s papirkereskedő.